

-SR- o -SL-. I justament això lligava molt bé amb les sòlides teories de Mitxelena d'una *l* o *r* «fortis», representada en basc-francès per *rh* o *lh*, que vindria de líquides prèviament «recolzades» en consonant implosiva, en particular *s*.

Hi corresponen una sèrie d'equacions etimològiques, certament incertes, però totes raonables: bc. *bul-bar/burar/budar* 'pit' enfront d'un pre-germànic *BUSRAR id. (d'on gòt. *brusts*, a.-al. ant. *brust* al costat del b.-al. i neerl. *brøst*) i pre-cèltic (irl. ant. *brollach* 'pits de dona' etc.);² bc. *zalbi* 'llossa, cullera'/romànic *SASLA 'SASSOLA'; bc. *erlagun/alargun* < *ez-lagun* 'viuda' ('sense *lagun*, sense company'; V. la meua etim. d'aquest mot basc en *Top. Hesperica*). En el nostre cas es tractaria d'un proto-hispànic *BESRO, que donava d'una banda bc. *berho/berro*, per l'altra banda romànic BESDRO > pall. *bedro, bedre*, i port. *vedro*. Per a l'evolució fonètica cf. el gascò *Gedre* (V. de Baredja, antigament *Gesdro*), que com m'assenyalà Ravier és germà de *Gésera*, poble aragonès no gaire llunyà (SE. de Jaca).

Ja en aquell treball anunciava la sospita que el radical BES- de BESRO- es retrobia en altres mots basco-ibèrics. Per damunt de tots els noms d'arrel BES-/BAS- encapçalats pel basc *baso* 'desert', 'muntanya rosta' i pall. *basera* 'espadat', i els nombrosos NLL dels Pirineus catalans (*Béixec, Beixassarri, Basco, Bassiero* etc., E. T. C. I, 85, 86.122, 127.133, 141, 204; II, 31, 37 ---). D'altra banda *belar* 'herba', del basc comú, en alternança amb *belhar, berar* (guip. i Txorièrri), *bedar* en altres dialectes, que també es podrien explicar per una base comuna *BESRAR, i tenen representació en la toponímia ribagorçana i aragonesa *Berar/Belar* nom antic d'Ansó i del seu riu [1299],³ *Belarra* [1054] t. *Gésera*, prop de Jaca, *Belarta* dos NLL de la nostra Alta Ribagorça (*Top. Hesp.*, 304-306), partides de prats a Benasc i a Betesa [964].

Tindríem, doncs, com a font comuna del nostre *vedre* i del bc. *berho/berro* un proto-basc BESRO- del qual seria derivat BESRAR el nom de l'herba. El tractament de -SR- > -zdr- > -dr- és normal i té un paral·lel rigorós en el nom de lloc *Gèdre* de l'Alt Lavedà (on -d- gascona no pot sortir de -TR- ni -DR-, que haurien donat *jr*, i suposa necessàriament *GESRA, d'on ve, per altra banda, el nom del poble aragonès *Gésera*, quasi davant per davant de *Gedre*). No deu ser merament curiós el fet que al costat de *Bedreda*, a la vall d'Aran, i alhora recordant nos aquest tipus aragonès-bigorà *GESRA, hi ha el riuet, *Gilaquèdre*; és el darrer afluent esq. del riu Toran, sota el llogaret de Bordius i el pic de Montludé, i engruixit per la coma de *Bedreda*; com si resultés d'un antic cpt. bascoide GESRA-BESRO (amb dissimilació R-R > l-r).

En fi s'entreuva la possibilitat que BESRO- sigui derivat del basc comú *Baso/beso*, ben representat en la toponímica catalana i molt més en els dominis basc, gascò i aragonès: amb el seu sentit de 'paratge boscos i trencat' es presta bastant a haver servit de base a BESRO-. Totno a parlar d'aquest grup vascoide a VERAL.

¹ D'aquí també friülà *vieri* «vecchio (terreno) sodo», Istria *desvedornà, dasvadurnà*, que Salvioni tradueix amb venecià (*de*)*svegrar* «rompere il terreno incolto, diboscare, svegrà», «dissodato», *vegro* «sodo» (*Rom. XXXI*, 274). — ² Basco-indoeuropeu *BUSRAR, per al qual V. també Pokorny, *ZCPHil.* XIII, 294; Weisgerber, *Spr. d. Feslandkelten*, 533; Dotin, *La L. Gaul.*, 238. — ³ *Braslavilla*, gran partida i antic poblat entre Ansó i Echo (< BESRARI-VILLA), que precisament coincideix amb la conca inferior i més fèrtil del riu *Belar*, prop de l'aiguabarreig amb l'Aragón.

Vedriol, V. *vidre Vedriola*, V. *lladre Vedroforçado*, V. *vedre*

VEDRUNA, 'separació de pasturatges muntanyenca consistent en una renglera pètria o crestell rocós', mot peculiar a les comarques gironeses (Empordà-Camprodon), segurament estès en temps pre-literaris per la major part del domini llenguadocià, on resta en molts noms de lloc en les formes *Veiruna* o anàlogues: tot plegat sembla provinent d'un mot pre-romà com *VITRŪNA (o VETR-), per al qual s'entreuva una o diverses explicacions en el lèxic indoeuropeu; més incerta és l'explicació de formes parònimes i de sentit semblant (llgd. *Veirina*, gascò ant. *bridana/vidana* i altres), però no és inversemblant que tot tingui una arrel comuna. □ 1.ª doc.: *DAG*; oc. *Veiruna* sovint des del S. XI.

El *DAG*. només recollí la frase «al peu d'una *vedruna* de roques blanques» sense definir, documentar ni localitzar. Va usar-lo un parell de vegades el novel·lista de la Garrotxa, MrnVayreda, referint-se a límits rocosos a muntanya. Límit de les pastures d'empriu: «—Ja som a casa, companys! —cridava el Cerdà tan bon punt, arribats a les primeres *vedrunes* de l'empriu, veieren les ramades del senyor amurriades allà lluny, a l'ombra de les carenes de la jaça—. Tot això és nostre: aquesta terra l'han posseïda els nostres avis des de fa cent anys, i no hi ha cap llei ni sentència que pugui llevà'ns-ho», *Sang Nova*,² (IV, § 7, 288 = II, 28).

Però a l'altra obra seva ens mostra que han de ser murs de roca prou alts per ser difícils o impossibles d'escalar: «no conexent bé les t<r>asqueres, topava ab *vedrunes* inaccessibles, allà hont creya que 'l terreno era llis», *Puny*,¹ (XXII, 345 (266)). Després l'usà Ruyra en la seva novel·la *El Rem de Trenta-Quatre* (inclosa en el recull *Meirnes i Boscatges*, posterior en 3 a 5 anys a aquella obra), on es tracta, per comparació, d'un séc longitudinal que baixa de dalt a baix, com les *vedrunes* des de dalt de la muntanya: «En la seva testa es reparava certa partió característica: el front --- formava al mig un clotarell vertical que, --- davallava --- per la carena assaplanada del nas, saltava a la canal del llavi superior, --- i s'enfonsava en l'ampla barba, arreguerada com un albercoc; i, per la part de darrera, el bescoll, dividit en dues besces robustes i rodones, i la clenxa --- completaven la remarkable *vedruna*» (*Pinya de Rosa* II, 31). Ruyra ho tenia